

FI lausuntopyyntö VV

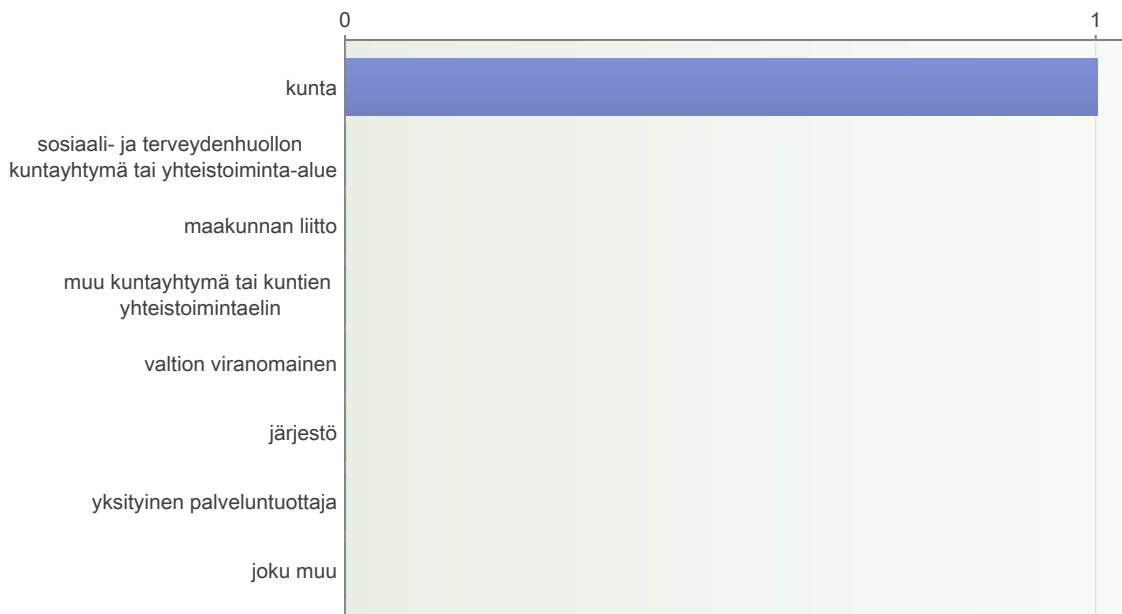
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Kaustisen kunta	Arto Alpia	Arto Alpia puh. 0400569401	30.4.2017	Kunnanhallitus

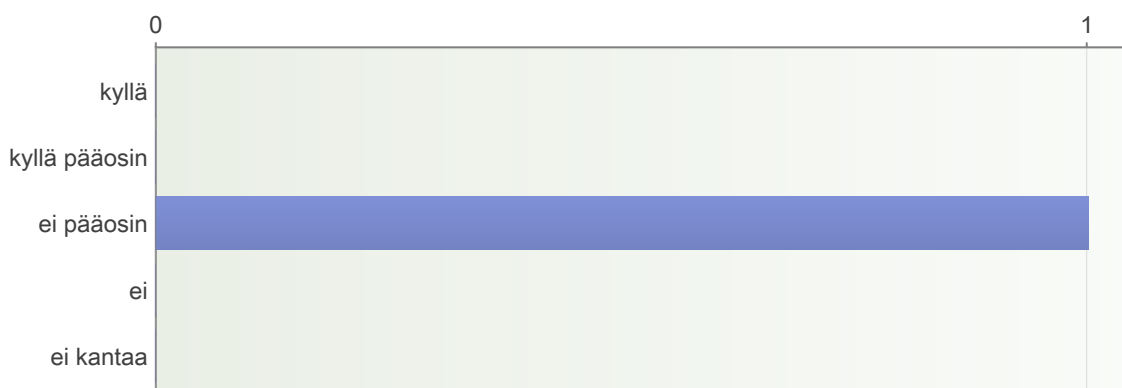
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

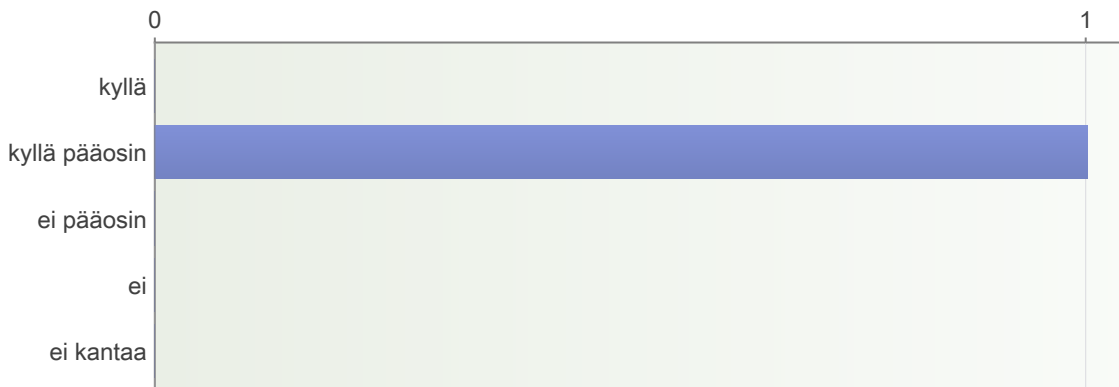
Vastaajien määrä: 1

- Viimeisen 10 vuoden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittäminen on ollut epätasapainoista ja peruspalvelut ovat rapautuneet. Väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat kasvaneet ja myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa on eroja palveluiden laadussa sekä hoitoon pääsyssä eri alueiden ja nykyisten sote-organisaatioiden välillä. Esim. työterveyspalvelujen eriytyminen muista sotepalveluista on kasvattanut väestön terveys- ja hyvinvointieroja.

Valinnanvapausmalli vaikeuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän integraatiota ja ehyiden palveluketjujen muodostamista. Lisäksi Suomen eri maakuntien välillä ja maakuntien sisälläkin maantieteellisesti eri alueilla sote-palveluiden kysyntä ja tarjonta poikkeavat toisistaan ja välttämättä valinnanvapausmalli ei takaa koko Suomessa samantasoista palvelutarjontaa, jolloin tavoite terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisesta ja yhdenvertaisesta palveluiden saatavuudesta saattaa jäädä toteutumatta.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

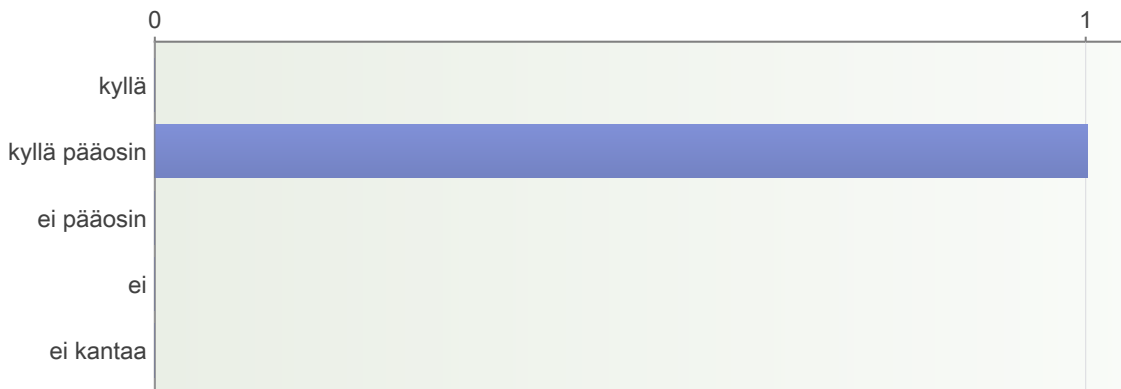
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Markkinatilanne synnyttää eri alueille erilaisen palvelukirjon. Sellaisten asiakkaiden, jotka pystyvät parhaiten vaihtoehtoja hyödyntämään, vaikutusmahdollisuudet paranevat.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

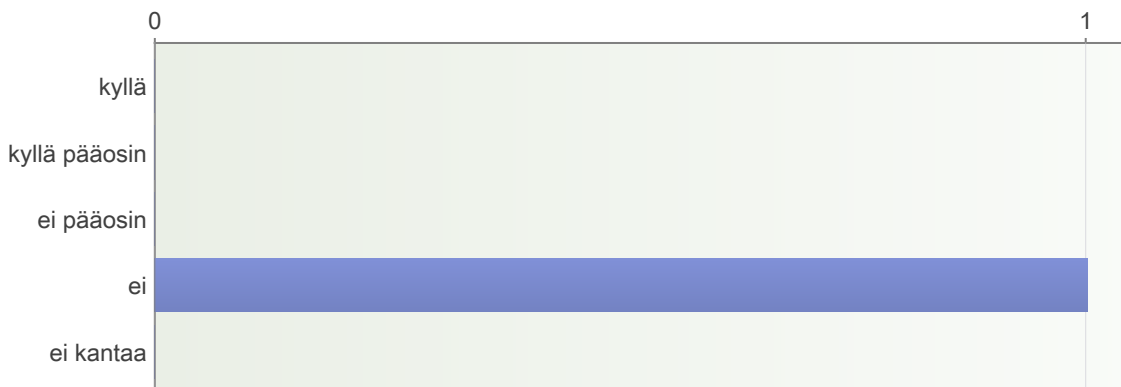
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. edellinen vastaus.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

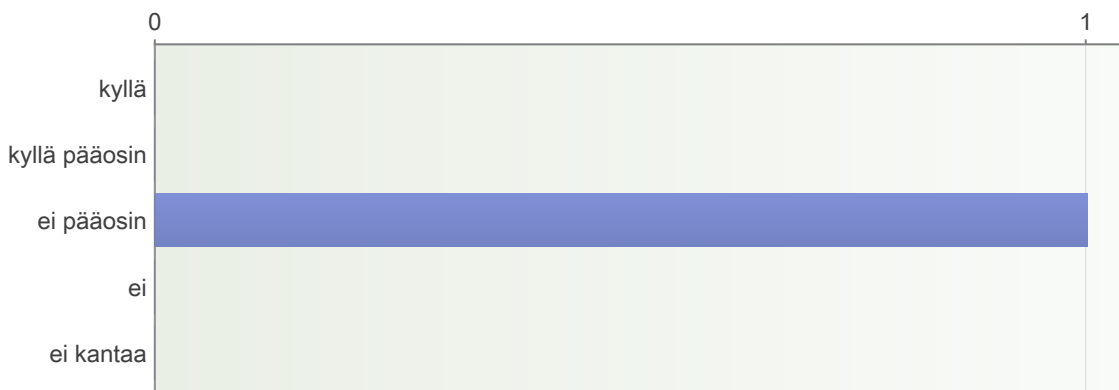
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmallin tuoma monituottajamalli vaarantaa sujuvat hoitoketjut. Kyetäätkö palvelujen tuottajia ohjaamaan niin, että laaja-alaisesti palveluja tarvitsevien palveluja voidaan järkevästi yhteen sovittaa?

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamallin hallinta ja sote- järjestäjän ja tuottajan eriyttäminen tulee lisäämään hallinnollisia kustannuksia. Valinnanvapaus saattaa lisätä palvelujen tarjontaa tehden palvelujen järjestäjän kustannustehokkaan palveluohjauksen haasteelliseksi.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

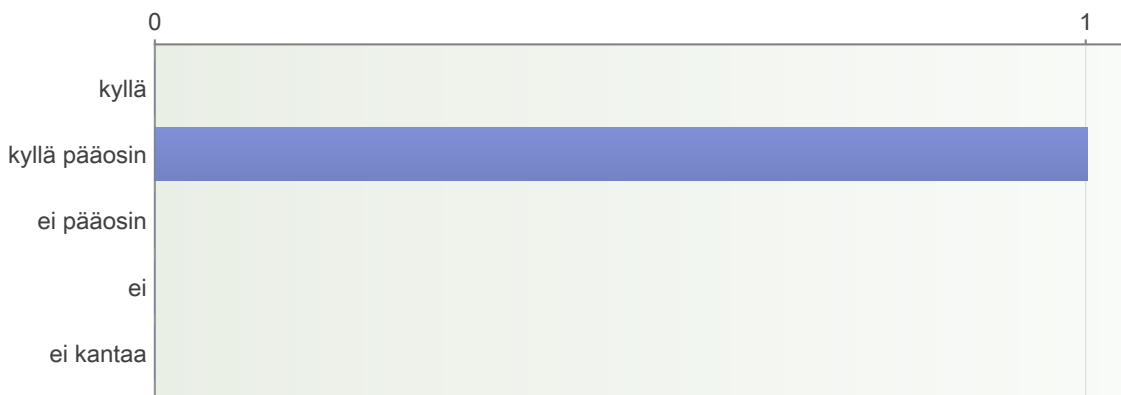
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus on haaste demokratian kannalta. Maakunnan on palvelujen järjestäjänä kyettävä ohjaamaan palvelutuotantoa. Kyetääkö maakunnalle luomaan ohjaukseen tarvittavat resurssit ettei tuotanto ala ohjata palvelurakennetta.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

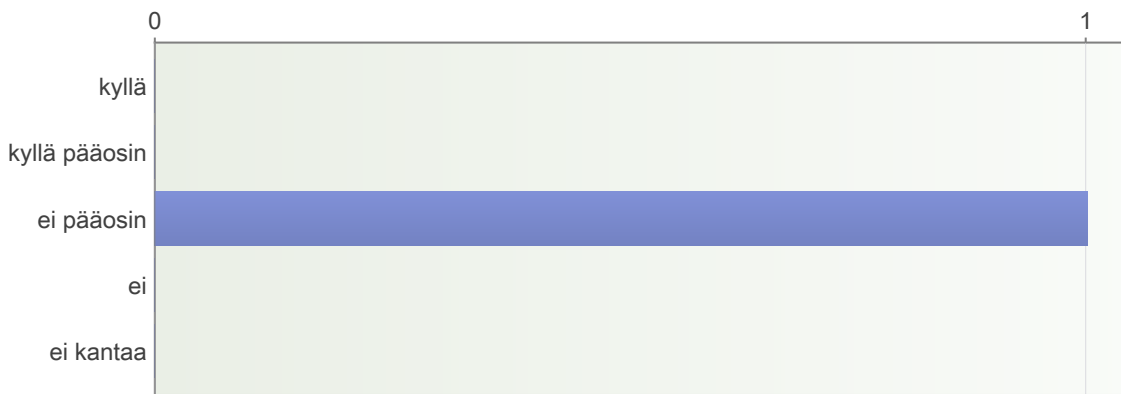
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli mahdollistaa uudet toimintatavat. Kun markkinoilla on sekä yksityisiä että julkisia palveluntuottajia, niin kilpailu tuo uusia palvelumuotoja ja tehostumista.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

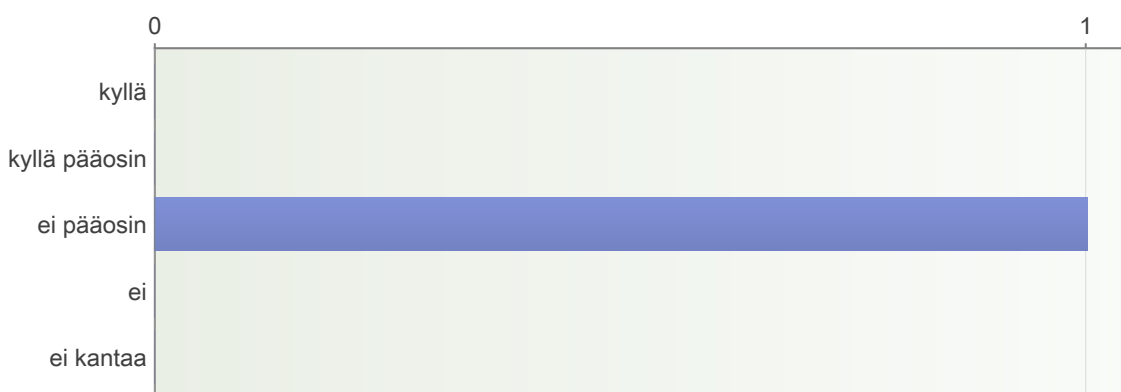
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Useita eri tason palveluita tarvitsevan asiakkaan kohdalla on vaikea määritellä mihin palvelukategoriaan hän kuuluu. Tämä voi johtaa epätarkoituksenmukaiseen potilasohjaukseen.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

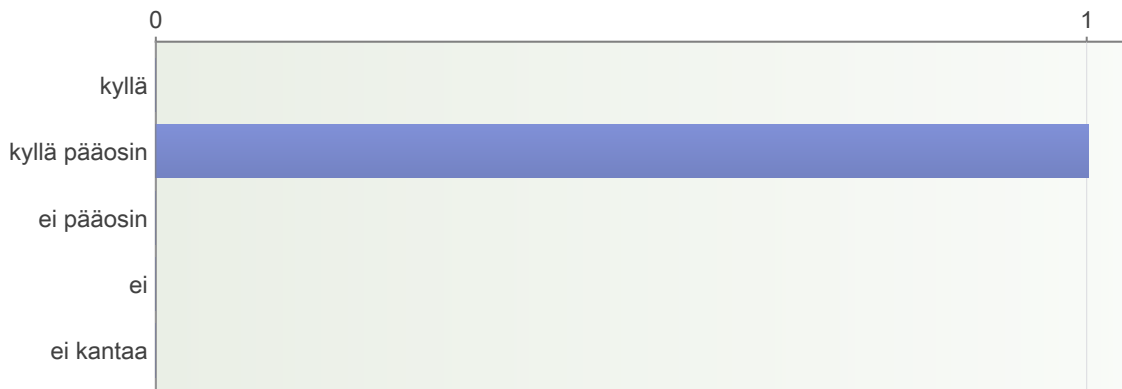
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla ei ole suoria ohjausmahdollisuuksia palveluseteliyrittäjään. Ratkaisevaa on, miten määritellään palveluntuottajalain 10 §:n mukaisen rekisteriin listautumisen kriteerit ja miten niitä voidaan valvoa.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

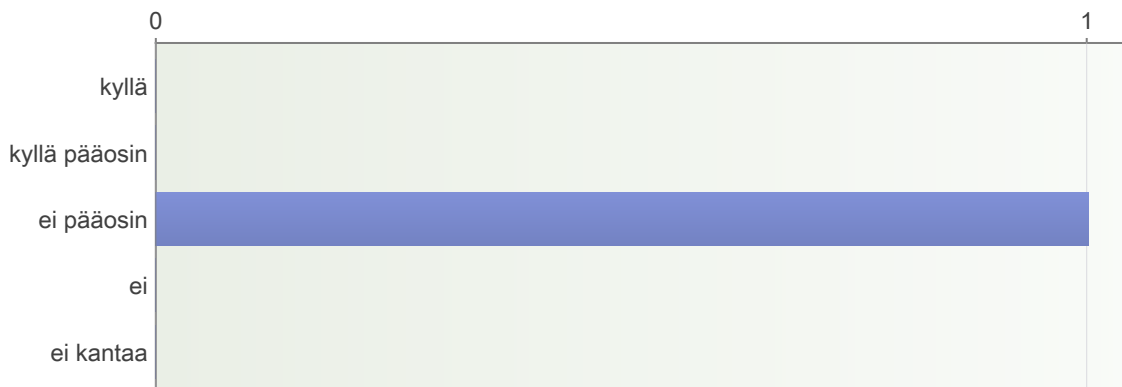
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. edellinen vastaus. Lisäksi sote-keskus pitää olla hyvin resurssoitu ja osaava palveluohjaaja.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

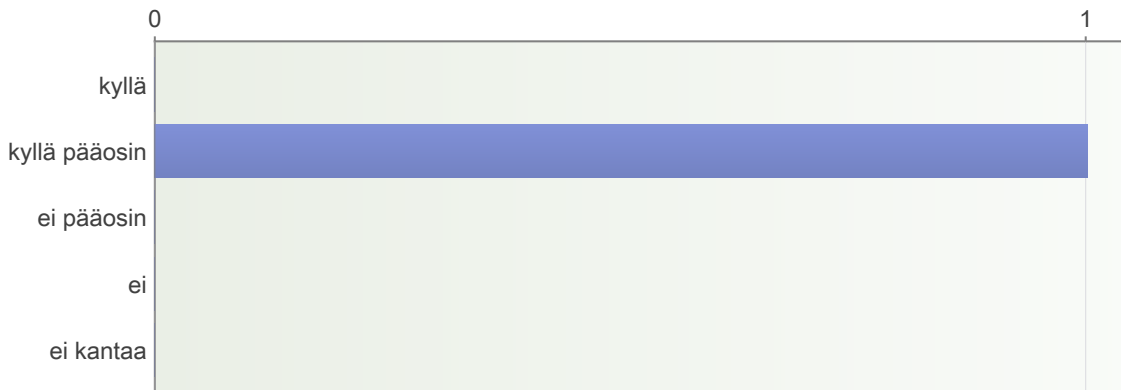
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä on monelle asiakkaalle liian monimutkainen. Vaatii osaamista ja rohkeuttakin.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

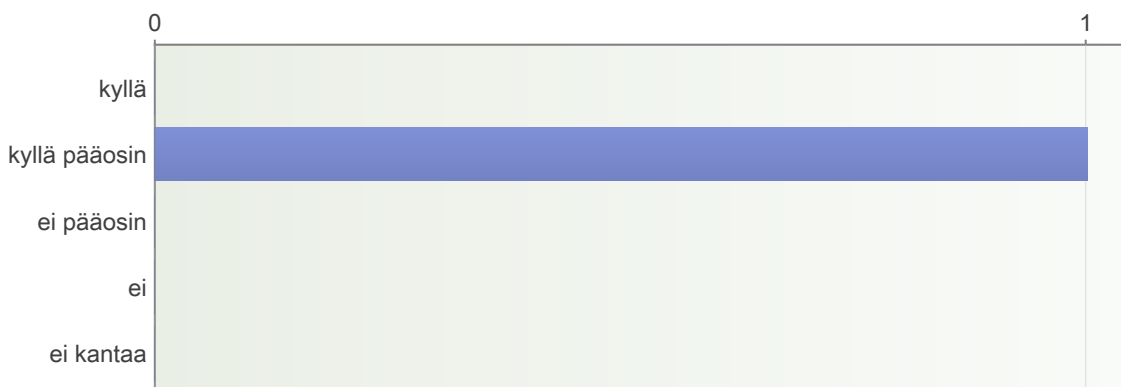
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaatii asiakkaalta perehtymistä ja osaamista. Jos palvelun tuottajia löytyy pääasiassa vain maakunta- ja muista keskuksista, niin ajatus valinnanvapaudesta jää torsoksi.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

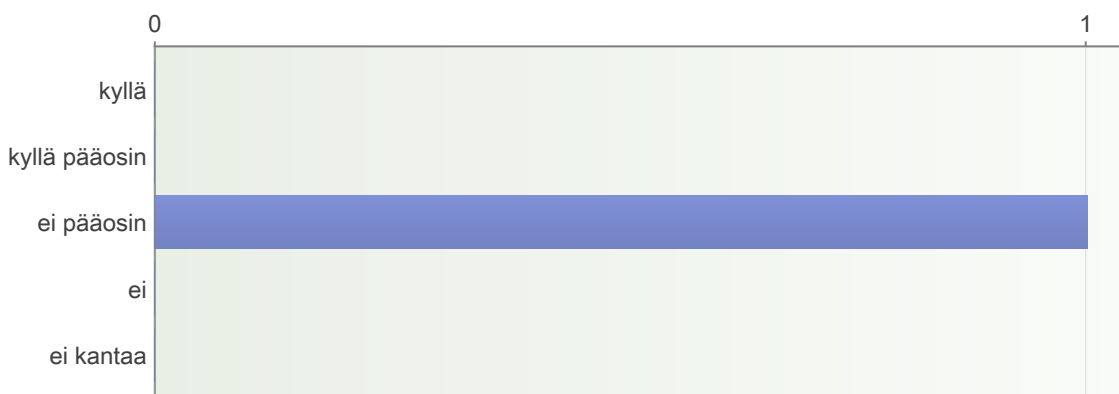
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli on hyvä asia. Tärkeää on, että kaikki asiakkaat tulevat tietoisiksi mitä palveluja he ovat setelillä oikeutettuja saamaan.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

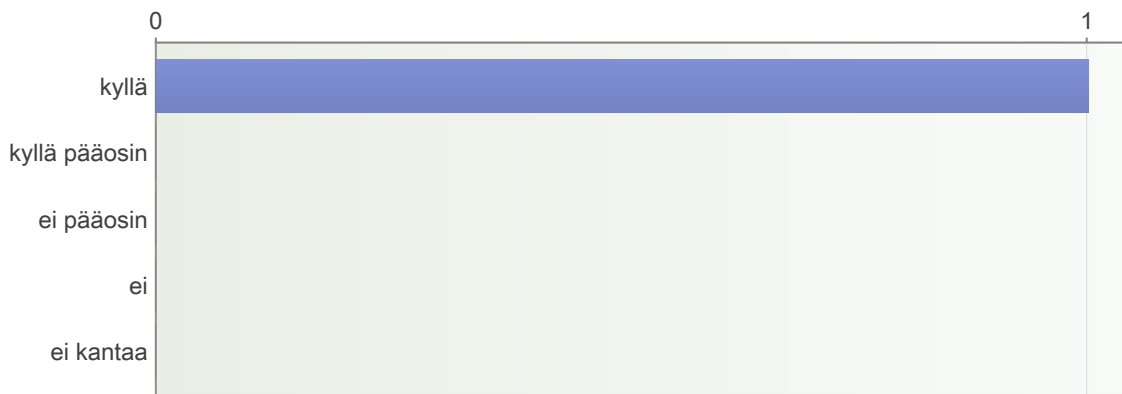
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelillä hankittavat palvelut on yhtiötettävä. Tämä rikkoo maakunnan sotepalvelutuotannon rakennetta. Eri toimijoiden väliset sopimukset ja hankintasuhteet tulevat olemaan järjestämisvastuun kannalta oleellisia ja työläitä.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

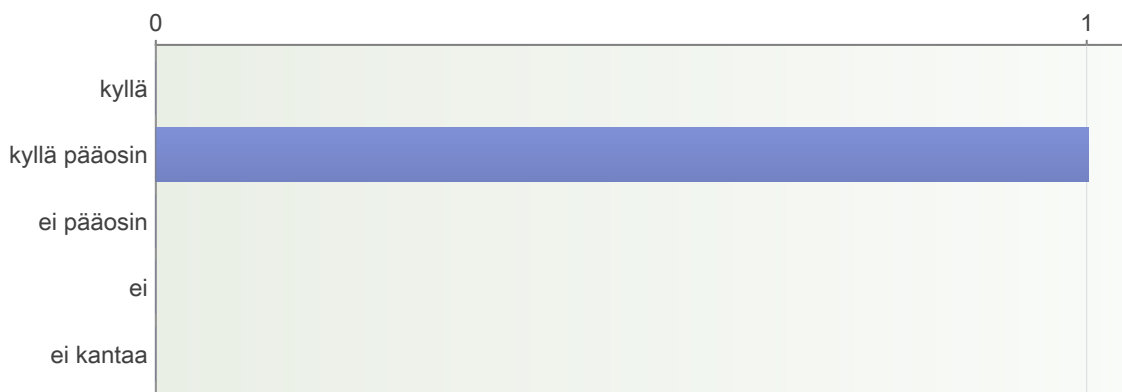
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos vain valittavia palveluvaihtoehtoja on tarjolla.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

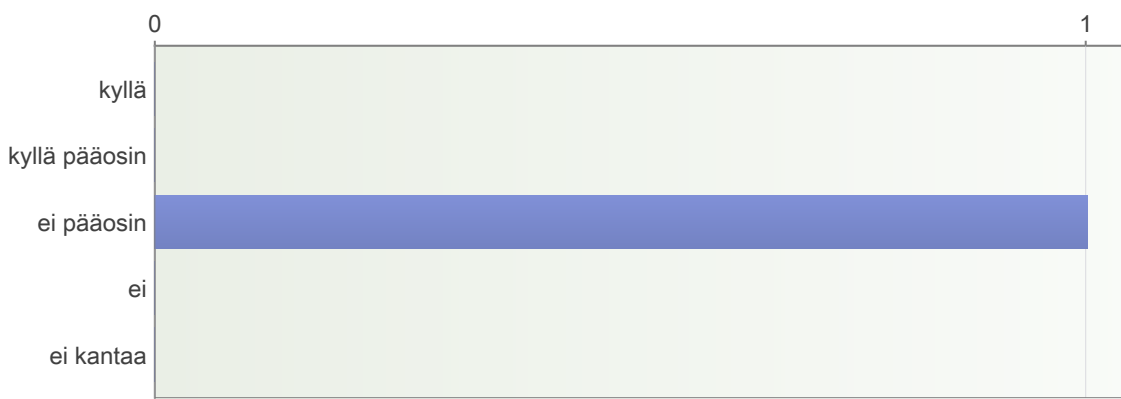
Vastaajien määrä: 1

- Haasteellista ja käytännössä mahdotonta on saada sitä kaikkea tietoa, mitä asiakas tarvitsee päätöksenteonsa tueksi, siirrettyä asiakkaalle, jotta hän osaisi tehdä parhaan mahdollisen ratkaisun.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

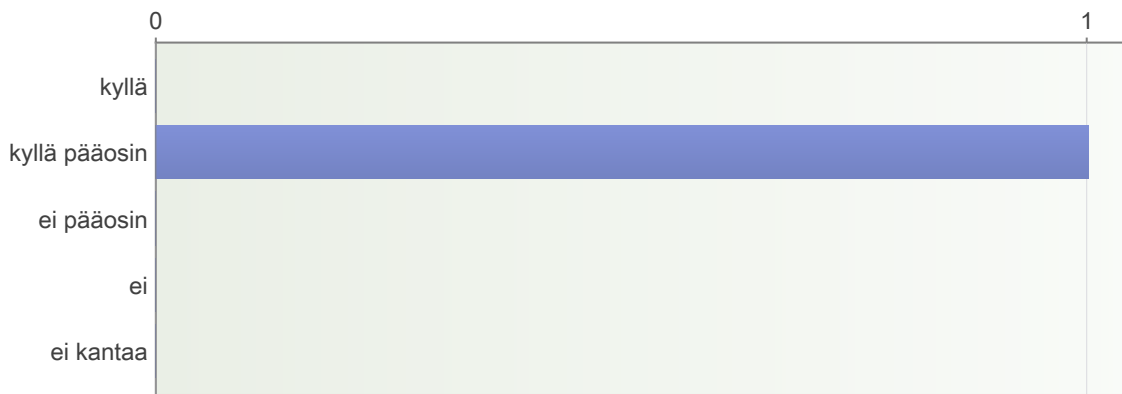
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuettu päätöksenteko tulisi säätää väljemmin esim. maakunnan sote-järjestäjän tai julkisoikeudellisista palveluista huolehtivan liikelaitoksen tehtäväksi.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

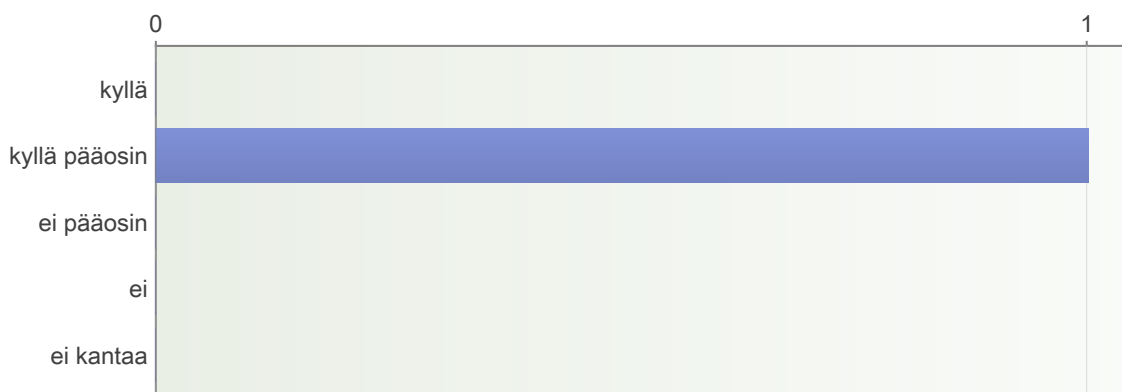
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyväksyttämismenettely vaati vahvaa osaamista ja riittävää resurssointia. Byrokratian lisääntyminen lisää myös kustannuksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

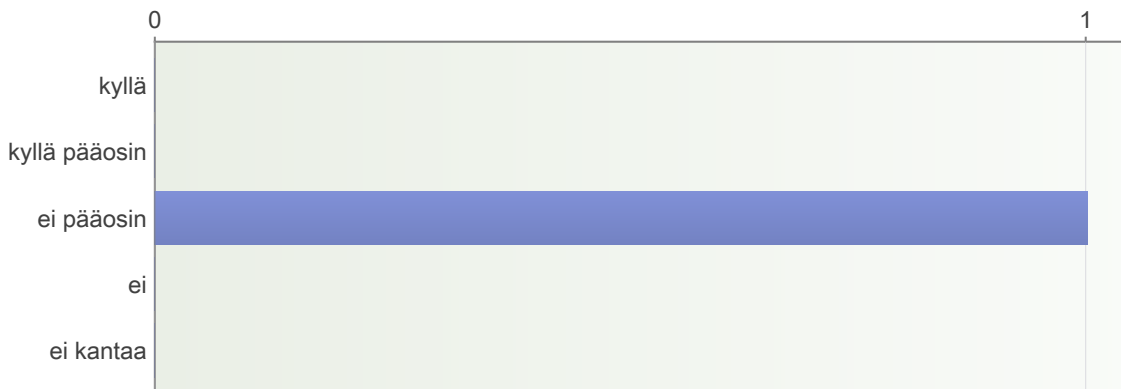
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Eri toimijoiden väliset sopimukset ja hankintasuhteet tulevat olemaan uudistuksen kannalta tarkoituksenmukaisia ja järjestämisvastuun kannalta oleellisia ja työläitä.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

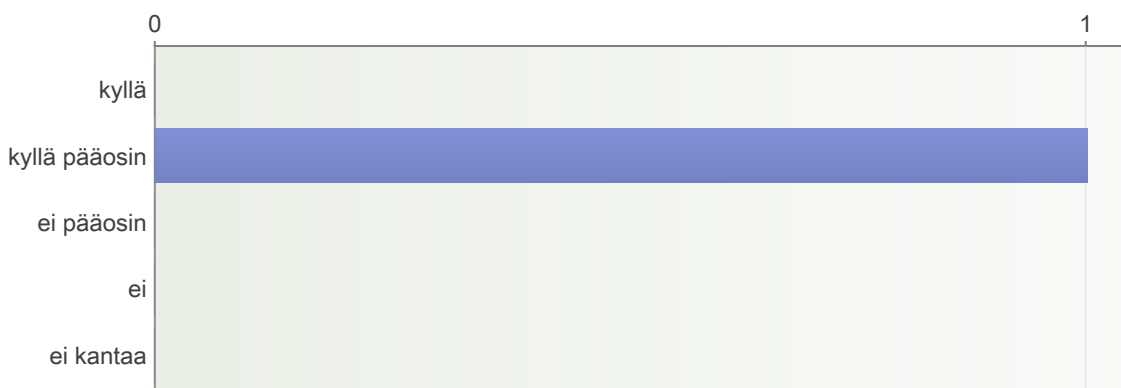
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen henki on, että myös pienet yritykset ja 3. sektori voisi toimia palvelun tuottajina. Raportointivelvoitteet ja esim. tietojärjestelmävaatimukset saattavat tehdä pienten toimijoiden mukanaolon mahdottomaksi.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista. 15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

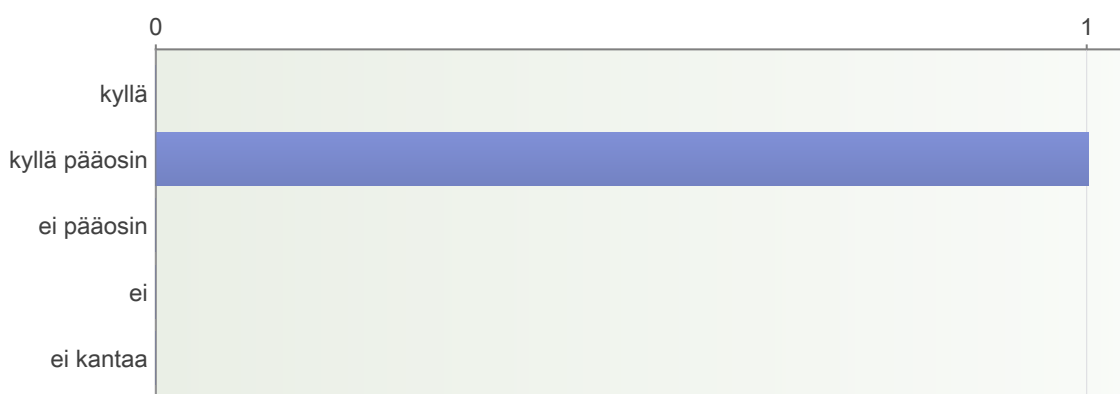
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksun määräytymisperuste on hyvä, mutta saattaa johtaa kohdennettuun asiakasvalintaan, jolloin palvelujen suurkäyttäjät ohjautuvat maakunnan liikelaitoksen asiakkaiksi.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

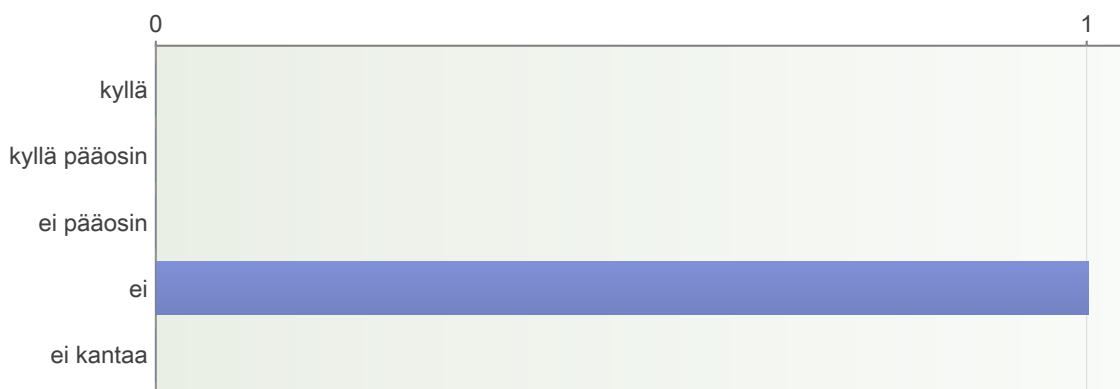
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kannustinperusteisten kriteerien laatiminen toimintaa ohjaaviksi vaatii järjestäjältä osaamista ja resursseja.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

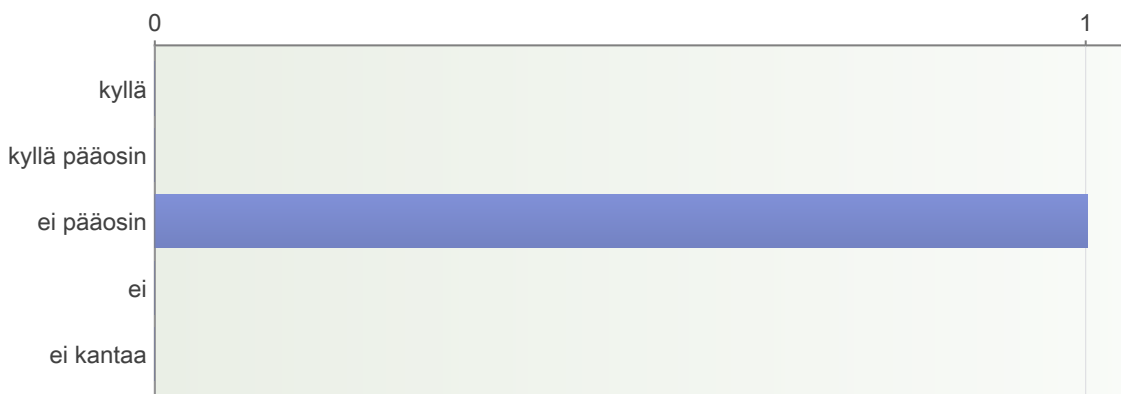
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toimeenpanolle sopimuksineen, kriteereineen, asiakaseteleineen jne. täytyy varata riittävä aika. Maakuntaudistuksen aikataulu on ilman valinnanvapauttakin todella haastava. Lakiehdotuksen aikataulu ei ole mahdollinen

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

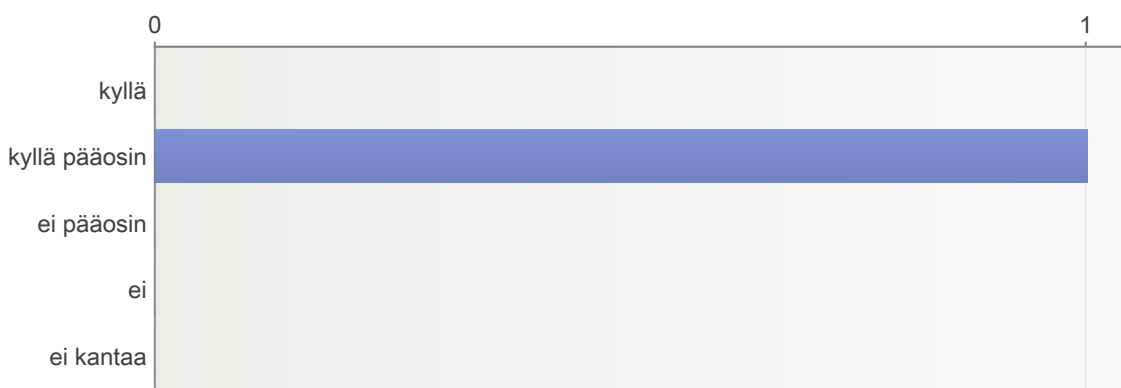
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos valinnanvapaus toteutuu esitetyn mukaisena, niin maakunnan järjestämisvastuu on resurssoitava vahvasti. Tämä lisää riskiä ylimääräiseen hallintoon, demokratiavajeeseen ja sote-kustannusten nousuun.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

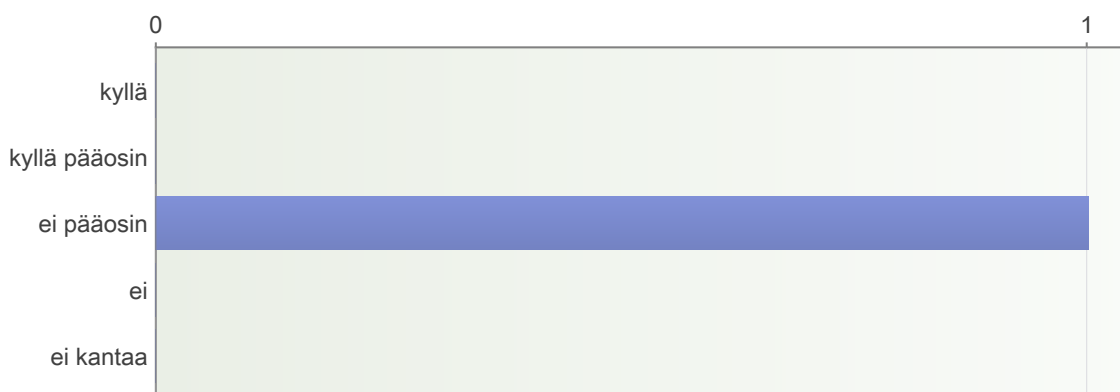
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kasvukeskuksissa kyllä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Raportointivelvoitteet ja esim. tietojärjestelmävaatimukset saattavat tehdä pienten toimijoiden mukanaolon mahdottomaksi.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

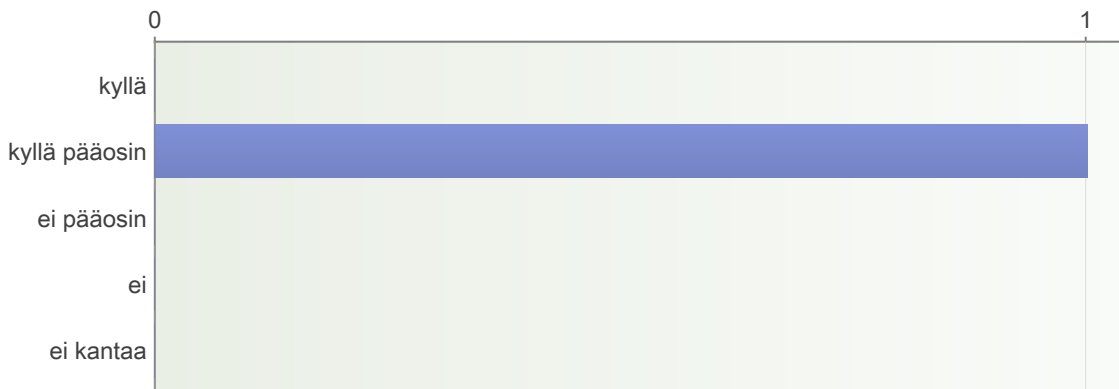
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Jos on toimivat markkinat ja asiakkaalla osaamista, niin uudistus parantaa hänen tilannettaan.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lisääntyvä valinnanvapaus saattaa kasvattaa palvelujen käyttöä ja näin lisätä yhteiskunnan kustannuksia. Miten asiakasmaksut määräytyvät uudistuksessa?

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Arvioinnissa ei ole riittävästi huomioitu soteuudistuksen alkuperäisiä tavoitteita: syvää soteintegraatiota ja toimivia palveluketjuja. Uudistuksen taloudelliset vaikutukset jäävät epäselviksi. Valinnanvapausmallin seurauksiin toiminnallisine ja taloudellisine riskeineen ei ole tarpeeksi kiinnitetty huomiota.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaki ei muuta Kaustisen kunnan asemaa.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.